

2006-2026 20 ΧΡΟΝΙΑ

Το μεγάλο, νικηφόρο Φοιτητικό Κίνημα που τσάκισε τα ιδιωτικά «πανεπιστήμια» και έριξε την κυβέρνηση της ΝΔ

Ιούλιος 2006: 20 χρόνια από το φοιτητικό κίνημα του 2006-2007, έναν σπουδαίο σταθμό στους αγώνες της νεολαίας.

Η κυβέρνηση της ΝΔ καταθέτει στη Βουλή νόμο-πλαίσιο και προωθεί αναθεώρηση του Άρθρου 16 του Συντάγματος, με στόχο να επιβάλλει τα ιδιωτικά «ΑΕΙ», να καταργήσει τη Δημόσια Δωρεάν Παιδεία. Όμως εμποδίστηκε στην πράξη από το φοιτητικό κίνημα, που πανελλαδικά οργάνωσε μαζικές συνελεύσεις, καταλήψεις και διαδηλώσεις – ένα παράδειγμα αγώνα για τις επόμενες γενιές.

Η άγρια επίθεση του Νεοφιλελευθερισμού στα δικαιώματα εργαζομένων-νεολαίας

Από το 1970, η παγκόσμια οικονομία εισέρχεται σε μια μακροχρόνια, δομική κρίση (συνεχίζεται μέχρι σήμερα). Ρυθμοί ανάπτυξης και καπιταλιστικά κέρδη συμπιέζονται. Οι αστικές τάξεις του «δυτικού» κόσμου υιοθετούν τον νεοφιλελευθερισμό, το δόγμα «Απαγορεύεται το απαγορεύεται για το κεφάλαιο». Το κεφάλαιο σταδιακά απομακρύνεται από την παραγωγή, συγκεντρώνεται σε χρηματιστήριο, τράπεζες, τουρισμό, υπηρεσίες. Η αστική τάξη αλλάζει: μετατρέπεται όλο και περισσότερο σε παράσιτο, που ζει από τη ληλασία των εργαζομένων και της κοινωνίας. Τα κοινωνικά αγαθά αρχίζουν να ιδιωτικοποιούνται και

ξεπουλιούνται, μετατρέπονται σε πεδία κερδοφορίας (υγεία, παιδεία, κοινωνική ασφάλιση κ.ο.κ). Αρχίζει μια σκληρή αντεργατική επίθεση με μειώσεις μισθών, ελαστική εργασία, χτύπημα των συλλογικών συμβάσεων και των συνδικάτων, ξήλωμα εργατικής νομοθεσίας και δικαιωμάτων (θωρο κ.ά.).

Στην Ελλάδα, η νεοφιλελεύθερη αντιδραστική στροφή καθυστέρησε λόγω της Εξέγερσης του Πολυτεχνείου και των αγώνων της Μεταπολίτευσης. Πραγματοποιείται αρχικά από τη δεύτερη κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ μετά το 1985 και κυρίως με την κυβέρνηση του Κων. Μητσοτάκη (1990-1993), πατέρα του «Κούλη». Αυτό θα σημάνει κλιμάκωση της επίθεσης.

Νόμος Πλαίσιο και αναθεώρηση Άρθρου 16 του Συντάγματος: Η Αγορά της Εκπαίδευσης

Από τη δεκαετία του 1990 δρομολογήθηκε η μετατροπή της Εκπαίδευσης σε «αγορά», δηλαδή σε κερδοσκοπική δραστηριότητα (π.χ. νόμος Αρσένη, 1997). Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η Διακήρυξη της Μπολόνια (2000) και η Σύνοδος της Πράγας (2001) θεσμοθέτησαν ένα ενιαίο πλαίσιο προς αυτήν την κατεύθυνση. Στόχος ήταν η μετατροπή των δημόσιων ΑΕΙ σε πεδίο κερδοφορίας, με παράλληλη μείωση των κρατικών δαπανών.

Η πολιτική αυτή κλιμακώθηκε τη δεκαετία του 2000, ενόψει της κρίσης και των Μνημονίων (2010). Η Δημόσια Παιδεία αντιμετωπίστηκε ως «κόστος», σε συνθήκες υποβάθμισης της παραγωγής και συρρίκνωσης του κράτους, όπου περιοριζόταν η ανάγκη για ειδικευμένο προσωπικό.

Η κυβέρνηση της ΝΔ (Κ. Καραμανλής), με υπουργό Παιδείας τη Μ. Γιαννάκου, έθεσε στο επίκεντρο την ιδιωτικοποίηση της ανώτατης εκπαίδευσης. Το 2006 ανακοινώθηκε ο νέος νόμος-πλαίσιο για τα ΑΕΙ και ξεκίνησε η αναθεώρηση του Άρθρου 16, που απαγορεύει την ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων. Το νομοσχέδιο προέβλεπε: Α) «Αυτοχρηματοδότηση» των ΑΕΙ, με περικοπή δημόσιας χρηματοδότησης, εισαγωγή διδάκτρων και κατάργηση/ιδιωτικοποίηση της φοιτητικής μέριμνας (σίτιση, στέγαση, συγγράμματα κ.ά.). Β) Εντατικοποίηση σπουδών (όριο ν+2, διαγραφές μετά από συνεχόμενες αποτυχίες στο ίδιο μάθημα). Γ) Κατάργηση του Πανεπιστημιακού Ασύλου, πλήττοντας τον φοιτητικό συνδικαλισμό.

Οι φοιτητές μπαίνουν στον αγώνα

Η απάντηση των φοιτητών ήταν γρήγορη και αποφασιστική. Μάης 2006: σε όλα τα πανεπιστήμια ξεκινάει ένα κύμα καταλήψεων, μαζικοποιείται πολύ γρήγορα ρυθμούς, εξαπλώνεται και στην πιο μικρή κωμόπολη. Καθοριστικό ρόλο στην αρχή του κινήματος έπαιξαν οι δυνάμεις της Άκρας Αριστεράς, κυρίως

τα ΕΑΑΚ (τότε ενιαία), η ΣΣΠ κ.ά.: προτείνοντας καταλήψεις διαρκείας έδιναν στο κίνημα έμπρακτη αγωνιστική κατεύθυνση, έσπαγαν τον φόβο για την εξεταστική και τις ταλαντεύσεις άλλων αριστερών δυνάμεων. ΠΚΣ, ΔΑΠ, ΠΑΣΠ προσπάθησαν αποτυχημένα να εμποδίσουν το κίνημα με πλαίσια «αντικατάληψης / ανοιχτών σχολών», καλλιεργώντας σύγχυση για «χαμένες εξεταστικές».

Τα χαρακτηριστικά του κινήματος

α) Μαζικότητα και διάρκεια: Η συμμετοχή στις Γενικές Συνελεύσεις ξεπερνούσε αυτή στις φοιτητικές εκλογές, φτάνοντας πολλές φορές τα 600-1.000 άτομα. Αξιοθαύμαστη ήταν και η μαζικότητα των φοιτητικών διαδηλώσεων και κινητοποιήσεων.

β) Δομές αυτοοργάνωσης: Το κίνημα βασιζόταν σε Γενικές Συνελεύσεις, που πραγματοποιούνταν εβδομαδιαία, με δημοκρατική συζήτηση και ζωντανία. Επιτροπές κατάληψης δημιουργήθηκαν σε κάθε σχολή. Συντονιστικά πόλης ενοποιούσαν το κίνημα και τις βασικές δράσεις.

γ) Καταλήψεις ζωντανές, κέντρα αγώνα: έγιναν «εργαστήρια» συμμετοχής, κοινωνικοποίησης και πολιτικοποίησης της νεολαίας. Εκεί σχεδιαζόταν η συνέχιση της πάλης, αλλά και γινόταν πλήθος εκδηλώσεων, μουσικών βραδιών κ.λπ.

Δεύτερος κύκλος καταλήψεων και το τέλος του κινήματος

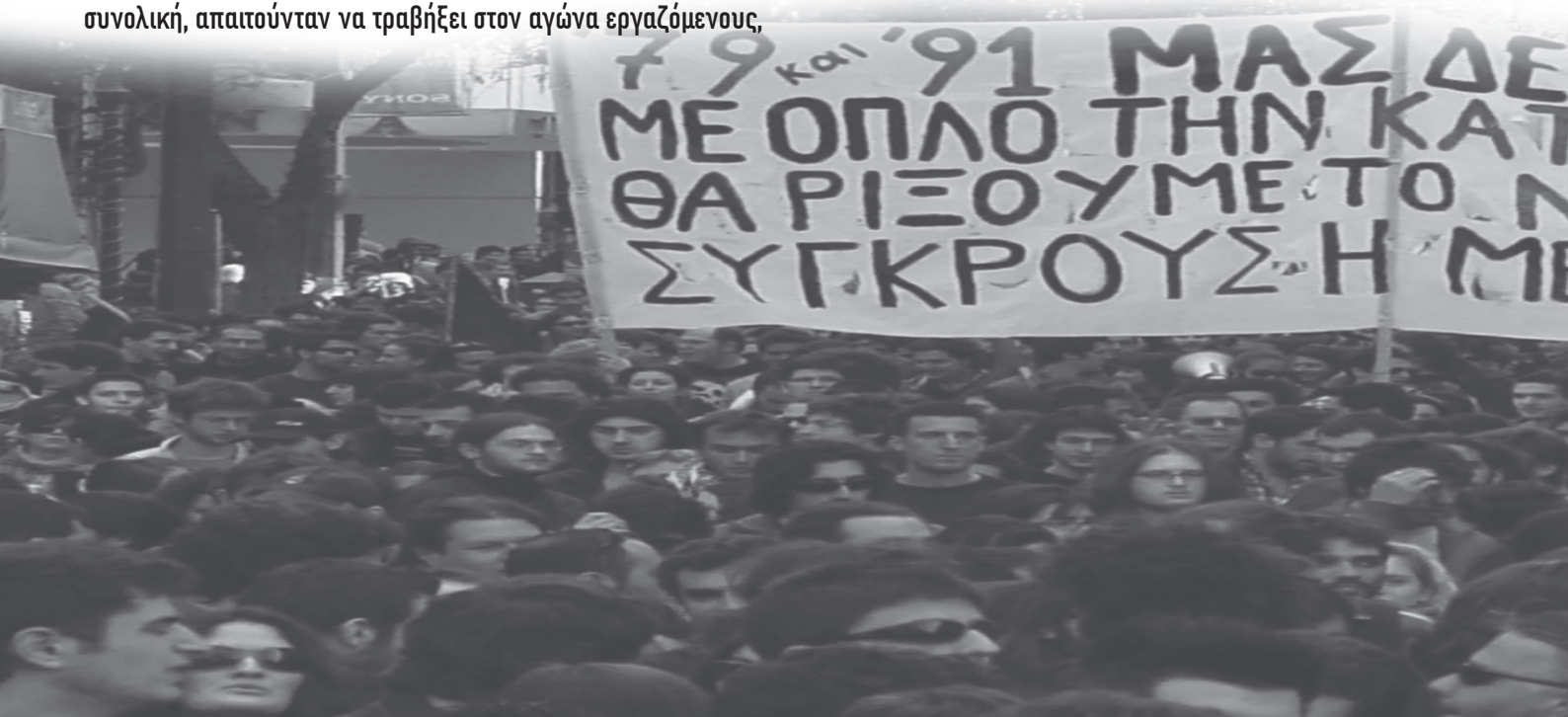
Στα τέλη Ιανουαρίου 2007, η κυβέρνηση, προσπαθώντας να αιφνιδιάσει, θα επαναφέρει τον νόμο πλαίσιο. Ταυτόχρονα, σε μια «φυγή προς τα εμπρός» από τη συσσωρευμένη φθορά της, δηλώνει πρόθεσή να προχωρήσει τη συνταγματική αναθεώρηση - ένα σχέδιο βαθιών αντιδραστικών αλλαγών στο Σύνταγμα, που θα ακύρωνε ουσιαστικά ό,τι προοδευτικό στοιχείο έχει. Σύμφωνα οι φοιτητές ξεκίνησαν ένα νέο κύμα καταλήψεων. Αυτή τη φορά η συμμετοχή ήταν πιο μικρή, ενώ φάνηκαν και ορισμένες αδυναμίες του φοιτητικού κινήματος: η σύγκρουση ήταν πιο συνολική, απαιτούνταν να τραβήξει στον αγώνα εργαζόμενους,

δ) Αντίσταση στην κρατική καταστολή: Παρά τη σφοδρή καταστολή που εξαπέλυσε η κυβέρνηση, το χτύπημα πορειών-συγκεντρώσεων, την τρομοουστερία των ΜΜΕ, οι φοιτητές δεν υποχώρησαν. Κλιμάκωσαν τη δράση τους, συγκρούστηκαν με τα ΜΑΤ. Κατάφεραν να σπάσουν στην πράξη την τρομοκρατία, να πάρουν με το μέρος τους την πλειοψηφία της κοινωνίας και της νεολαίας.

Σημαντικό σταθμό αποτέλεσε η πανελλαδική μέρα δράσης στις 8/6/2006, όταν κατατιθόταν το νομοσχέδιο στη Βουλή. Πάνω από 30.000 φοιτητές από όλη την Ελλάδα συγκεντρώθηκαν για να διαδηλώσουν στην Αθήνα.

Υπό το βάρος των κινητοποιήσεων, η κυβέρνηση Καραμανλή απέσυρε το νομοσχέδιο. Το φοιτητικό κίνημα πέτυχε μια πρώτη σημαντική νίκη.

εκπαιδευτικούς και μαθητές, να λειτουργήσει ως πυροκροτητής μιας συνολικότερης εξέγερσης - πράγμα που ήταν εφικτό αλλά όχι εύκολο. Ο νόμος ψηφίστηκε, αλλά ήταν ξεδοντιασμένος και ουσιαστικά, κάτω από το βάρος του αγώνα που είχε δοθεί, δεν εφαρμόστηκε. Απέτυχε και η αναθεώρηση του Άρθρου 16 και του Συντάγματος, σε αντιδραστική νεοφιλελεύθερη κατεύθυνση, για τον ίδιο λόγο: ο αγώνας των φοιτητών απέτρεψε τα άλλα αστικά κόμματα να τολμήσουν να ταυτιστούν με τη ΝΔ, που «τελείωνε» πλέον ως κυβέρνηση. Ένα έμπρακτο παράδειγμα πως ένα νικηφόρο κίνημα αλλάζει τους συσχετισμούς, όχι με φιέστες και ερωτήσεις στη Βουλή, αλλά με αγώνα στον δρόμο.

Η πολιτική των αριστερών δυνάμεων

Η ΠΚΣ/ΚΝΕ τάχθηκε αρχικά κατά των καταλήψεων, ενώ όταν το κίνημα φούντωσε, αναγκάστηκε να συμμετάσχει. Όμως με την ύπουλη προοπτική να το ελέγξει και να το φθείρει εσωτερικά. Με αντιδημοκρατικές πρακτικές και μεθοδεύσεις, υπονόμει τις γενικές συνελεύσεις, αποδυνάμωνε ή διασπούσε τα συντονιστικά, αποπροσανατόλιζε τη συζήτηση από την αναγκαία πολιτική κλιμάκωση του αγώνα. Όπως είναι πάντα η ρεφορμιστική (συμβιβαστική) πολιτική της, ήθελε ο αγώνας να επιστρέψει το συντομότερο σε ένα «συμβολικό», ακίνδυνο κανάλι, ώστε να ασχολείται με τον πραγματικό της στόχο, τις εκλογές.

Τα ΕΑΑΚ (τότε ήταν ενιαία και είχαν τις περισσότερες δυνάμεις) πρωταγωνίστησαν στην αρχική φάση. Αντιπαράτεθηκαν τόσο στις επιφυλάξεις των φοιτητών, όσο και στη γραμμή ηττοπάθειας και κινδυνολογίας των ΠΚΣ, ΔΑΠ, ΠΑΣΠ (αντίθετα με την συχνή πλέον προσαρμοστικότητά τους).

Στην πορεία αναδείχθηκαν και οι δικές τους αδυναμίες (θα χειρότερευαν σοβαρά τα επόμενα χρόνια). Αδυνατούσαν να κατανοήσουν το βάθος της κρίσης του ελληνικού καπιταλισμού, την ανάγκη και τον συνολικό χαρακτήρα των νεοφιλελεύθερων επιθέσεων. Τα αντιμετώπιζαν ως ένα ακόμα αντιλαϊκό μέτρο («αναδιάρθρωση»), όχι ως συνολική στρατηγική ιδιωτικοποίησης και εμπορευματοποίησης της παιδείας.

Αυτές οι λανθασμένες αναλύσεις δεν επέτρεπαν τη διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου πάλης και κλιμάκωσης, ικανού να οδηγήσει το κίνημα σε μια ανώτερη φάση, με την αποφασιστική σύνδεση με την υπόλοιπη κοινωνία, κυρίως με το

εργατικό κίνημα. Έτσι εγκλωβίζονταν σε μια διαρκή επανάληψη του τρίπτυχου «συνελεύσεις-καταλήψεις-διαδηλώσεις», χωρίς γενίκευση και πολιτικοποίηση του αγώνα.

Διάφοροι **αναρχικοί και αυτόνομοι**, πάρα τη συμμετοχή τους στις κινητοποιήσεις, ήταν εγκλωβισμένοι στη φλυαρία διαφόρων «απογειωμένων» και δήθεν «αντικρατικών» σχεδίων.

Η ΣΣΠ, παρά τις περιορισμένες αριθμητικές της δυνάμεις, συνέβαλε σημαντικά κυρίως σε πολιτικό επίπεδο, ερμηνεύοντας τη σύγκρουση ως μέρος μιας ευρύτερης αναμέτρησης με την κυβέρνηση. Σε αυτό το πλαίσιο, προέβαλε σταθερά την ανάγκη εξωστρέφειας του αγώνα και τη σύνδεσή του με τους εργαζόμενους και τα λαϊκά στρώματα.

Διατύπωσε συγκεκριμένο σχέδιο πάλης και κλιμάκωσης, προτείνοντας δράσεις που ενίσχυαν την πίεση προς την κυβέρνηση, όπως καταλήψεις δημοσίων κτιρίων και του Υπουργείου, αποκλεισμούς δρόμων και σταθμών, καθώς και σύνδεση με εργατικές κινητοποιήσεις και απεργίες.

Παράλληλα, έδωσε έμφαση στη δημοκρατική λειτουργία του κινήματος και την αυτοοργάνωση, μέσω της αποτελεσματικής λειτουργίας επιτροπών και συντονιστικών, που ενίσχυαν τη συμμετοχή των φοιτητών. Υποστήριξε τη συγκρότηση Πανελλαδικών Συντονιστικών και τη δημοκρατική λειτουργία των Επιτροπών Κατάληψης και των Συντονιστικών Πόλης. Στη Θεσσαλονίκη, όπου η ΣΣΠ είχε πιο σημαντικές δυνάμεις, το συντονιστικό των Γενικών Συνελεύσεων και Καταλήψεων είχε την πιο ουσιαστική λειτουργία, στη βάση της εργατικής δημοκρατίας (όχι απλά ένα «κόψε ράψε» των σχημάτων και τάσεων των ΕΑΑΚ με όλους τους ανταγωνισμούς τους, όπως π.χ. στην Αθήνα).

ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

Το φοιτητικό κίνημα του 2006-2007 πάρα την αδυναμία του να μπλοκάρει ολοκληρωτικά την επίθεση ανέδειξε στην πράξη ότι ένας ανυποχώρητος αγώνας, που στηρίζεται στη συλλογική δράση, την ενότητα και την οργάνωση των φοιτητών μπορεί να αντιπαρατεθεί και να πετύχει νίκες απέναντι στις νεοφιλελεύθερες πολιτικές. Οδήγησε σε μία συνολική άνοδο της συνείδησης των φοιτητών, σε μία επαναλειτουργία και ζωντάνεμα των συλλόγων, στην ενδυνάμωση και εδραίωση της Άκρας Αριστεράς στα πανεπιστήμια. Όλα τα παραπάνω έδωσαν στο φοιτητικό κίνημα την ιδιαίτερη δυναμικότητα του που διατηρεί μέχρι και τις μέρες μας.

Συμπεράσματα για τη σημερινή κατάσταση του φοιτητικού κινήματος

Μετά το 2010 και τα Μνημόνια, καθώς βάραινε η κρίση του ελληνικού καπιταλισμού, οι κυβερνητικές επιθέσεις στη δημόσια δωρεάν εκπαίδευση και συνολικά σε εργαζόμενους και νεολαία αποκτούσαν ολοένα πιο καθολικό χαρακτήρα (νόμοι Γαβρόγλου, Κεραμέως, Πιερρακάκη). Η απάντηση απαιτούσε αγώνες με κεντρική πολιτική στόχευση και σύγκρουση με το καθεστώς ιδιωτικοποιήσεων και ακραίου νεοφιλελευθερισμού.

Ωστόσο, οι δυνάμεις ΠΚΣ και ΕΑΑΚ αδυνατούσαν να υπερβούν τη λογική των εκλογών και να δουν ότι η μάχη ξεπερνά τα όρια της σχολής, παραμένοντας σε συντεχνιακή και εκλογική αντίληψη. Έτσι, η συσσωρευμένη δυναμική –παρά το μπλοκάρισμα ορισμένων μέτρων– σταδιακά εξαντλήθηκε και, όσο εντεινόταν οι επιθέσεις, το φοιτητικό κίνημα βυθιζόταν σε κρίση.

Σήμερα, η κατάσταση τείνει σε παράλυση. Παρά τις οξυμένες προκλήσεις (ιδιωτικά «πανεπιστήμια», διαγραφές, πειθαρχικά κ.ά.) και τις δυνατότητες ανάπτυξης αγώνων απέναντι σε μια αποδυναμωμένη κυβέρνηση, το φοιτητικό κίνημα παραμένει ανοργάνωτο, χωρίς σαφή πολιτική κατεύθυνση και προοπτική αντιμετώπισης. Οι κυρίαρχες δυνάμεις στο εσωτερικό του, ιδίως η ΠΚΣ/ΚΝΕ και άλλες αδιέξοδες πολιτικές, δεν συμβάλλουν στην προώθησή του, αλλά το αποπροσανατολίζουν από κρίσιμα καθήκοντα και δυνατότητες.

Οι σχέσεις των φοιτητών με τις παραδόσεις, την ιστορία, τα μέσα οργάνωσης και πάλης του φοιτητικού κινήματος είναι αποσπασματικές, αδύναμες. Κρατούν αποστάσεις από τις συλλογικές διαδικασίες: οι γενικές συνελεύσεις απαξιώνονται, πραγματοποιούνται ολοένα πιο αραιά και διεκπεραιωτικά – υποκαθίστανται από τα Διοικητικά Συμβούλια, από «εκπροσώπους» με αντίληψη «ιδιοκτησιακή» ή που καλλιεργούν σχέσεις «εξυπηρέτησης» των φοιτητών. Οι σύλλογοι δεν αντιμετωπίζονται ως χρήσιμα εργαλεία αγώνα. Πληθαίνουν επικίνδυνα, εκφυλιστικά φαινόμενα στο εσωτερικό του κινήματος: τραμπουκισμοί, λεκτική και φυσική βία, αποκλεισμοί αγωνιστών ή παρατάξεων κ.ά. – αυτά λειτουργούν διαιρετικά και διαλυτικά, αφήνοντας τους φοιτητές εκτεθειμένους στις επιθέσεις του υπουργείου, των πανεπιστημιακών διοικήσεων, της κυβέρνησης.

Η (μη) απάντηση μέχρι τώρα του φοιτητικού κινήματος στις διαγραφές είναι αποκαλυπτική: Πέρα από σποραδικές και απομονωμένες κινήσεις, δεν υπάρχει κανένας ουσιαστικός συντονι-

σμός ή συνολικό σχέδιο πάλης. Και μάλιστα, με «πρώτη δύναμη» την ΠΚΣ/ΚΝΕ, εμφανίζεται ως άλλη μια «νίκη» ότι δε διαγράφηκαν οι «ενεργοί» (δηλ. ακριβώς η κυβερνητική προπαγάνδα) ή προτάσσεται η διεκδίκηση... περισσότερου διαβάσματος και επιπλέον εξεταστικών.

Σε αυτά προστίθενται μικροηγεμονισμοί και ασχήμιες, κόντρα στην ενότητα που απαιτείται σήμερα, καθώς και η σκόπιμη απομόνωση του φοιτητικού κινήματος από τους υπόλοιπους αγώνες. Ιδιαίτερα η «πρώτη δύναμη» ΠΚΣ/ΚΝΕ βλέπει όλες τις διαδικασίες μόνο σαν να πρόκειται να βγάλουμε κάποια «φοιτητική κυβέρνηση» με την ψήφο μας – ενώ σε όλους τους αγώνες (Απεργία πείνας Π. Ρούτσι, Μπλόκα αγροτών κ.ά.) δεν έκανε καμία απόπειρα γενικής συνέλευσης ή διαδήλωσης, αρκούμενη σε «συμβολικές» κινήσεις.

Σημαντικότερη είναι η έλλειψη ενός «σκελετού» του φοιτητικού κινήματος. Δηλαδή, ενός μπλοκ αγωνιστών, που θα έχουν σταθερή σχέση με το κίνημα, θα είναι εξοπλισμένοι με κατάλληλα πολιτικά εργαλεία (ανάλυση, σχέδιο), για να παίξουν πρωτόπορο ρόλο στην οργάνωση των αγώνων.

Χρειαζόμαστε Ενότητα, Αγώνα, ΟΡΓΑΝΩΣΗ & μια ισχυρή Επαναστατική Αριστερά Ενισχύουμε το σχέδιο πάλης της ΣΣΠ

Η ανασύνθεση και ανασυγκρότηση του φοιτητικού κινήματος, η συγκρότηση μιας νέας αγωνιστικής «μαγιάς» απαιτεί την ενίσχυση μιας επαναστατικής δύναμης, ικανής να συγκρουστεί σε όλα τα επίπεδα. Ένα σχέδιο που: θα υπερασπιστεί την Ενότητα και τη Δημοκρατία στο εσωτερικό του κινήματος. Θα αναζωογονήσει τον πολιτικό χαρακτήρα των συλλογικών διαδικασιών, της συζήτησης μέσα στους φοιτητές. Θα υπερασπιστεί και επαναφέρει τις καλύτερες παραδόσεις, τα εργαλεία του φοιτητικού κινήματος (Συνελεύσεις, Καταλήψεις, Συντονιστικά). Θα προτάξει ένα μαχητικό σχέδιο, που θα ανοιχτεί στην κοινωνία, σε εργαζομένους, αγρότες, μαθητές και εκπαιδευτικούς. Όλοι μαζί να Αγωνιστούμε για το μέλλον μας – και να πάμε μέχρι τέλους, την πτώση της Κυβέρνησης των Δολοφόνων, το άνοιγμα του δρόμου σε μια συνολική ανατροπή. Μέσα από την Οργάνωσή μας, που θα απλωθεί σε κάθε σχολή, με μαχητικές δράσεις, με σχολές κέντρα αγώνα, με εμάς τους ίδιους να βγαίνουμε μπροστά ως νέοι πρωταγωνιστές και αγωνιστές. Αυτός ο δρόμος περνάει μέσα από την οικοδόμηση μιας ισχυρής επαναστατικής αριστεράς στα πανεπιστήμια, την ενίσχυση της ΣΣΠ.

Οργανωθείτε – Παλέψτε μαζί μας

ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΣΠΟΥΔΑΣΤΙΚΗ ΠΑΛΗ

socialistiki-spoudastiki-pali.blogspot.com

